

به نام خداوند جان و خرد

طرح درس « نقد و بررسی نظریه های سازمان و مدیریت »

گروه مدیریت دولتی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران (البرز)

عنوان درس: نقد و بررسی نظریه های سازمان و مدیریت

استاد درس: علی اصغر پورعزت pourezzat@ut.ac.ir

همکار استاد: مازیار نیلچی mnilchi@ut.ac.ir

دوره ارائه درس: پائیز ۱۳۹۸ - چهارشنبه ها ساعت: ۱۰ الی ۱۲

مکان: دانشکده مدیریت دانشگاه تهران؛ کلاس ۳۰۲

سطح: دکتری تخصصی

ویرایش پاییز ۱۳۹۸

یک) مقدمه

دوره‌های علمی دانشگاهی، با هدف دانش‌افزایی و افزایش قدرت تحلیل و شناخت و مهارت کاربست نظریه‌ها در عمل تدوین می‌شوند؛ بنابراین هر دانشجو باید پس از ورود به یک دوره و گذراندن آن تغییر کند. اگر دوره موثر باشد، این تغییر می‌تواند تحول‌آفرین و سرنوشت‌ساز باشد. ارائه یک درس خوب ممکن است زندگی دانشجویان را به دو دوره تقسیم کند: دوره پیش از گذراندن آن درس و دوره پس از گذراندن آن درس.

هر دوره درسی دانشگاه را می‌توان به یک سفر علمی تشبیه کرد. سفری که با استاد به منزله بلد راه و راهنما طی می‌شود و در جریان آن، رخدادهای گوناگون درک و ثبت می‌گردند و دنیاهای متفاوت همراه با آثار و منابع علمی گوناگون تجربه می‌شوند و امکان سیر و سلوک در وادی‌های متفاوت دانش، فراهم می‌گردد. با این رویکرد، هر درس، یک تجربه و یک دوره تحول است.

دو) اخلاق دانش پژوهی و آداب پژوهشگری

دانشجو باید شان و منزلت خود را دریابد تا بتواند حضور موثرتری در کلاس و در پی آن، در جامعه داشته باشد. دانشجو باید انضباط را رعایت کرده و موارد زیر را مدنظر قرار دهد:

الف) **بایدها و بایسته‌ها** (آنچه باید بدان مبادرت ورزد):

- ۱) **پرسش‌گری:** او باید روحیه پرسش‌گری و پژوهش‌گری داشته باشد، در پی کشف و شناسایی پرسش‌های بیشتر بوده، بداند که هر پرسشی ممکن است در مسیر دانشجویی او یک سرمایه بی‌بدیل باشد.
- ۲) **امانت‌داری:** او باید امانت‌دار باشد و بداند که رعایت حقوق مادی و معنوی دیگران، لازمه نیل به تشخیص یک دانش‌پژوه موحد است. موحد می‌داند که آنچه از حضرت حق دریافت می‌کند کافیسست و او به رزق هیچ بنده و آفریده دیگری نیاز ندارد و می‌تواند با رعایت جوانب امانت‌داری و رعایت حقوق دیگران، رزق پژوهشی خود را فقط از درگاه او طلب کند و از همگان بی‌نیاز باشد.
- ۳) **مشارکت در کار گروهی:** همکاری پژوهشی با دیگران، جلوه‌ای از شکر نعمت حضور در جامعه و گروه‌های اجتماعی است. پژوهش جمعی در صورت وجود انسجام و رعایت اخلاق و برقراری مراوده عادلانه با دیگران، بسیار ممدوح و ستوده است؛ زیرا هم‌افزایی حاصل از پژوهش جمعی ممکن است شگفت‌انگیز باشد؛ از این رو تاکید می‌شود که در عصر آینده، دانش‌پژوهان موفق، تیم‌های موفق را شکل خواهند داد.
- ۴) **رعایت اخلاق و ادب و نزاکت:** او باید همواره الزامات ادب و نزاکت علمی را مدنظر قرار دهد و از مجادله با استاد و سایر دانشجویان بپرهیزد و در مباحث گروهی، بدون کمترین سلطه‌جویی و فریب (manipulation) و با بیشترین تمایل به خویش‌نمایی و خودشکوفایی (self-actualization) مشارکت نماید تا مجموعه کلاس به حداکثر هم‌افزایی نائل گردد.

۵) رعایت اخلاق حرفه‌ای (اخلاق آکادمیک): او باید صریح‌اللهجه و منطقی باشد. از بحث بیهوده بپرهیزد و در برابر پاسخ‌های منطقی تسلیم شود و تلاش کند تا یاد بگیرد. در عین حال، نباید ریاکارانه در برابر استاد زبان به مداحی بگشاید یا تسلیم رویه‌های ناشایست مورد تاکید استاد شود. اصرار بر رویه‌های غلط، خودنمایی، خودشیفتگی، خودمرجعی و خودستایی، در محیط‌های علمی و دانشگاهی پذیرفتنی نیست.

۶) خلاقیت: دانشجوی باید از بت‌سازی و انگاره‌ستایی و شرک در اندیشه مبرا بوده، بفهمد که هر انسان با هدف ویژه‌ای آفریده شده، از دیگران متمایز است و باید هویت ویژه خود را در هستی بشناسد و آن را با توکل بر حضرت حق توسعه دهد. هر انسانی موظف است الگوی برتری را بر چهره خویش پردازش کرده و هویت ویژه خود را بسازد، بارور کند، شکوفا سازد و همواره در همه مراحل پیش‌گفته، شاکر باشد.

۷) تفکر انتقادی: در امتداد پرهیز از مداحی و تمجیدهای سخیف از استاد و سایر دانشمندان، او باید پیامزد که ضمن رعایت اخلاق و نزاکت، آنچه می‌شنود یا مطالعه می‌کند را در معرض نقد منصفانه قرار دهد. تفکر انتقادی سرمایه ارزشمند هر دانشجوی برای یادگیری و پیشرفت و توسعه دانش است. تفکر انتقادی لازمه تحقق هویت دانش‌پژوهی است.

۸) مسئولیت‌پذیری و درک پیامدهای تسلسلی: دانشجوی باید مسئولیت‌پذیر باشد و به ویژه پیامدهای تسلسلی گفته‌ها و دیدگاه‌ها و ملاحظات خود را درک کرده، از اشتباهات خود پوزش خواسته، درصدد جبران آثار اشتباهات خود برآید. یک نظریه ناروا ممکن است جامعه را به سراشیبی نابودی سوق دهد: به قول مولوی «عالمی را یک سخن ویران کند، روبهان مرده را شیران کند»!

۹) توسعه فردی: دانشجوی در برابر رشد و پیشرفت فردی خود مسئول است. او باید خود و وجود خود را امانتی از حضرت حق دانسته، متوجه باشد که موظف است تا بیشترین حد پیشرفت را دریافته، خود را به عالی‌ترین مراتب کمال و رشد برساند.

۱۰) تعهد اجتماعی: دانشجوی باید بداند که در برابر جامعه مسئول است؛ زیرا جامعه همواره بخش مهمی از هزینه تحصیل او را فراهم می‌سازد؛ به طوری که حتی دانشجویان دوره‌های آزاد که هزینه می‌پردازند نیز تا حدی به بیت‌المال و منابع عمومی مدیونند. برای مثال دانشجوی می‌تواند محاسبه کند که در صورت تخصیص هزینه‌های تحصیل او به توزیع نان رایگان، چند نفر انسان نیازمند یک وعده درد گرسنگی نخواهند کشید. درک اینکه چگونه باید این مهم را برای جامعه جبران نماید، بسیار حائز اهمیت است. امروز اگر هزینه تحصیل یک دانشجوی دکتری و فرصت‌های از دست رفته ناشی از آن، به رفع گرسنگی اختصاص داده شود می‌توان به جای هر دانشجوی دکتری حدود چهارصد هزار عدد نان تهیه کرد. این نسبت را برای هر دانشجوی کارشناسی ارشد، حدود یک دوم و برای هر دانشجوی کارشناسی حدود یک چهارم در نظر بگیرید و محاسبه کنید که هر عدد نان چند نفر را یک وعده سیر می‌کند!

ب) ناپایدها و ناشایسته‌ها (آنچه باید از آنها بپرهیزد):

- ۱) **بحث و جدل بی‌فایده:** تجربه نشان داده است که بحث و جدل در بسیاری از موارد، منتج به نتیجه نبوده، وقت طرفین بحث و جدل را به فنا می‌برد. دانش‌پژوه هوشمند، از هر مباحثه، نتیجه‌ای برای افزایش دانش خود طلب می‌کند و از جدل بیهوده می‌پرهیزد.
- ۲) **خودنمایی و تکبر:** عرصه دانش‌اندوزی، افراد را متواضع ساخته، از تکبر، خودپسندی و خودنمایی دور می‌سازد. دانشجوی خردمند هرگز متکبر نمی‌شود، هرگز خودنمایی نمی‌کند و هرگز دیگران را حتی در ساحت ذهن و تفکر خویش، تحقیر نمی‌نماید.
- ۳) **مداحی و چاپلوسی:** مرام دانش‌پژوهان، مبرا از چاپلوسی و مداحی است. دانشجوی خوب، حقیقت را می‌ستاید و از باطل روی می‌گرداند و هرگز زبان خویش را به مداحی و چاپلوسی انسان‌ها آلوده نمی‌سازد. او متواضع است، ولی تحقیر نمی‌پذیرد؛ او نیکوسخن است، ولی مداحی قدرتمندان را نمی‌کند؛ او شکرگذار وجود استادان خویش است، ولی آنان را چاپلوسانه نمی‌ستاید؛ او سخن به حق و عدل و توازن می‌گوید.
- ۴) **سطحی‌نگری:** دانشجوی خوب هرگز به تحلیل‌های سطحی، بسنده نمی‌کند و تلاش می‌کند با تحلیل‌های عمیق و غنی، مراتب دانش خود را درباره پدیده‌ها عمق بخشد. او ضمن پذیرش آرا و اندیشه‌های گوناگون، به نوعی ثبات رای درباره سرشت پدیده‌ها دست می‌یابد که وی را از دیگران متمایز می‌سازد و شخصیت علمی او را معرفی می‌کند.
- ۵) **تقلید و تعمیم کلیشه‌ای:** دانشجوی خوب، مقلد نیست و از تعمیم‌های کلیشه‌ای و ساده‌اندیشانه می‌پرهیزد و سعی می‌کند به جای مقلد بودن، محقق و پژوهشگر باشد و به جای تحلیل کلیشه‌ای، به شناخت دقیق اقتضائی دست یابد.
- ۶) **سرقت علمی:** دانشجوی خوب امانت‌دار و شریف است و هرگز آثار علمی دیگران را به نام خود منتشر نمی‌سازد و ترجمه آثار دیگران را تصنیف یا نگارش خود، جلوه نمی‌دهد. او می‌داند که هر اثر علمی با هویت صاحب اثر خود، گره خورده است و می‌داند که هر ایده و نگاه و رویکرد علمی، یک رزق است؛ رزقی که حضرت حق به هر که شایسته باشد، می‌دهد. او به جای سرقت علمی، از محضر اعطاکننده فضل و رزق، افزونی سهم خویش را طلب می‌کند.
- ۷) **بی‌انگیزگی:** دانشجوی خوب، سعی می‌کند شاداب، با نشاط و باانگیزه باشد. او از خمودگی و افسردگی و تن‌آسایی می‌پرهیزد.
- ۸) **نامیدی و حق‌ناباوری:** دانشجوی خوب ناامید نمی‌شود و برای نیل به موفقیت، تلاش می‌کند. او از اثر یا سندروم گلام (Glum) یا شخصیت منفی‌باف در داستان کودک‌نگاشت و کودک‌پسند گالیور (من می‌دونم، ما موفق نمی‌شویم) پرهیز کرده و تسلیم مشکلات و ناملايمات نمی‌شود و خودش همواره به پیروزی و موفقیت، امیدوار است.

سه) هدف درس و مهارت‌های مورد انتظار از دانشجویان پس از گذراندن آن

این درس با هدف آموزش نظریه سازمان و چالش‌های اداره آن و آشنایی با انواع بیماری‌های رفتاری و ساختاری، ارائه می‌گردد. بنابراین انتظار داریم که هر دانشجو، پس از گذراندن این درس، به مهارت‌های زیر دست یابد:

۱. شناسایی سازمان و اولویت‌بندی مشکلات سازمانی، بر اساس شاخص‌ها و معیارهای معتبر؛

۲. مطالعه تطبیقی انواع سازمان‌ها در کشورها و فرهنگ‌های متفاوت؛
۳. مطالعه تطبیقی نحوه تحلیل مسائل و مشکلات سازمانی؛
۴. جستجو و پژوهش برای شناسایی راه‌حل‌های مشکلات سازمانی؛
۵. ارائه راه‌کارهای خلاق برای حل مسائل سازمانی و رصد آسیب‌شناسانه‌ی راه‌حل‌های پیشنهادی خود، از طراحی تا اجرا؛
۶. انتخاب بهترین راه‌حل‌ها و بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی برای اجرای راه‌حل‌های برگزیده، در قالب ملاحظات و دستورالعمل‌های اجرایی؛
۷. رصد آینده‌نگرانه پیامدهای حل مشکلات سازمانی، در مقایسه با پیامدهای بی‌توجهی به آن‌ها؛
۸. توانایی شناخت ریشه‌های بروز مشکلات و مسائل سازمانی؛
۹. مهارت به‌گزینی، از طریق مطالعه آثار مکتوب، روش‌های اجرایی، سبک‌های عملی و مهارت‌های متعدد متخصصان در کشورهای گوناگون؛
۱۰. بهره‌گیری از فنون خلاق و نوآورانه در حل مشکلات و مسائل و تلاش خودباورانه برای طراحی و معرفی فنون و راه‌حل‌های جدید؛
۱۱. توانایی برنامه‌ریزی برای اجرای راه‌حل‌های جدید؛
۱۲. توانایی طراحی سامانه رصد و ره‌گیری برای نظارت بر عملکرد فراگردهای مدیریتی و اجرایی در سازمان‌ها
۱۳. توانایی ارزشیابی خروجی‌ها، پیامدها، پیامدهای تسلسلی و دستاوردهای نهایی کاربست و اجرای هر برنامه اصلاح سازمان؛
۱۴. توانایی تدریس محتوای این درس، در دوره‌های کاربردی؛
۱۵. توانایی به‌چالش کشیدن نظریه‌های علمی در ارتباط با موضوع درس؛
۱۶. توانایی نقد شیوه‌های تدریس استاد در این درس؛
۱۷. توانایی به‌چالش کشیدن شیوه‌های عملی قابل ارائه در این درس.

چهار) روش تدریس

در این درس، از روش‌های چندگانه مطالعه، سخنرانی استاد، پژوهش عملی دانشجویان، سخنرانی دانشجویان و ارائه گزارش، برگزاری کارگاه عملی و حتی‌المقدور بازدید از صحنه‌های تحلیل، رصد فعالیت اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها و آموزش فنون و مهارت‌ها و ابزارهای تحلیل و طراحی سازمان استفاده می‌شود.

۱. مطالعه کتاب: در این روش، متن‌های منتخب توسط استاد و همکار استاد، توسط دانشجویان درس مطالعه می‌شوند و مورد بحث قرار می‌گیرند؛
۲. مقاله خوانی: در این روش، مقاله‌های منتخب استاد و همکار استاد، توسط دانشجویان درس مطالعه می‌شوند و در کلاس مورد بحث قرار می‌گیرند؛

۳. **سخنرانی استاد:** در این روش، استاد مطالب مهم مورد نظر خود را در قالب‌های کلامی و به صورت سخنرانی سامان‌مند یا گاهی پراکنده، برای دانش‌افزایی یا ایجاد حساسیت یا افزایش خلاقیت، ارائه می‌نماید؛
۴. **پژوهش علمی دانشجویان:** دانشجویان با انتخاب یک پژوهش درباره یک موضوع علمی، بررسی را به صورت فردی یا گروهی انجام داده، نتیجه آن را در کلاس ارائه می‌نمایند؛
۵. **سخنرانی دانشجویان:** دانشجویان نتایج کار خود را به صورت سامان‌مند، به صورت فردی یا گروهی ارائه می‌نمایند و از طریق سخنرانی، در معرض نقد هم‌متایان و استادان خود قرار می‌دهند؛
۶. **گزارش‌نویسی:** دانشجویان نتیجه پژوهش‌های خود را در قالب گزارش درسی بدون می‌نمایند. دانشجویان می‌توانند این گزارش‌ها را مقدمه‌ای برای یادگیری انتشار آثار علمی در آینده تلقی کنند؛
۷. **برگزاری کارگاه علمی:** کارگاه‌های علمی، ظرفیت بسیار مناسبی را برای یادگیری و انتقال تجربه و دانش ضمنی فراهم نموده، تصمیم‌گیرندگان و خط‌مشی‌گذاران را با مشکلات واقعی در عرصه عمل آشنا می‌سازند و امکان تمرین، طراحی و ارائه راه حل را فراهم می‌آورند؛
۸. **بازدید از صحنه‌های تحلیل و رصد فعالیت‌های اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها:** اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها، ظرفیت بسیار مطلوبی برای شناسایی و اولویت‌بندی مشکلات، طراحی مساله‌ها و تلاش برای حل آنها، فراهم می‌سازند؛ به طوری که رصد فعالیت آنها از جذابیت ویژه‌ای برای آموزش نظریه سازمان برخوردار است؛
۹. **آموزش فنون و مهارت‌ها و ابزارها:** در این رویکرد، می‌توان با معرفی مدل‌ها، ابزارها و نرم‌افزارها، به دانشجویان کمک کرد تا از امکانات علمی موجود و فنون آموخته شده برای تحلیل خط‌مشی، بهره‌گیرند؛
۱۰. **شبیه‌سازی اتاق‌های فکر طراحی سازمان:** اتاق‌های فکر طراحی سازمان با کارکردهایی چون تحلیل مشکل، تعریف مساله، نوآوری، مطالعه تطبیقی، مطالعه سازمان، برنامه‌ریزی اجرا و ارزشیابی عملکرد سازمان در وضعیت‌های شبیه‌سازی شده، به متخصصان کمک می‌کند؛ با توجه به محدودیت‌های موجود در دانشگاه، از حیث احتمال عدم دسترسی به اتاق فکر، می‌توان از شبیه‌سازی آن برای ایجاد شبه‌تجربه‌های مفید در تحلیل سازمان، استفاده کرد. ۳.

پنج معرفی دوره

برنامه دوره به شرح زیر خواهد بود :

تاریخ	شماره هفته	فعالیتها
۹۸/۷/۳	۱	• معرفی دوره و چارچوب مباحث کلاسی و آشنایی با دانشجویان و اهداف آنان؛
۹۸/۷/۱۰	۲	• مروری بر انواع طبقه‌بندی‌های نظریه سازمان و مدیریت؛ • فصل اول کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): فاعل فقط سازمان است؛ فعل فقط سازمان‌دهی است؛
۹۸/۷/۱۷	۳	• مطالعه مقاله: <i>proverbs of Administration (Simon, 1946)</i> • فصل دوم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): سازمان‌ها به منزله

سیستم‌های عقلانی؛		
<ul style="list-style-type: none"> • مطالعه مقاله: <i>Can bureaucracy Be Beautiful?</i>(Frederickson, 2000) • فصل سوم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): سازمان‌ها به منزله سیستم‌های طبیعی؛ 	۴	۹۸/۷/۲۴
<ul style="list-style-type: none"> • مطالعه کتاب <i>Organization Theory: Modern, Symbolic and Postmodern Perspectives (Hatch and Cunliffe, 2013). Chapter 1</i> • فصل چهارم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): سازمان‌ها به منزله سیستم‌های باز؛ 	۵	۹۸/۸/۱
<ul style="list-style-type: none"> • فصل پنجم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): ترکیب دیدگاه‌ها، سطوح توسعه یافته؛ 	۶	۹۸/۸/۸
<ul style="list-style-type: none"> • تعطیل رسمی؛ 	۷	۹۸/۸/۱۵
<ul style="list-style-type: none"> • مرور ۵ فصل اول کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷) و سایر موارد ارائه شده از ابتدای ترم، توسط دانشجویان؛ • برگزاری آزمون؛ 	۸	۹۸/۸/۲۲
<ul style="list-style-type: none"> • فصل ششم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): فناوری و ساختار؛ • فصل هفتم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): کار و ساختار؛ 	۹	۹۸/۸/۲۹
<ul style="list-style-type: none"> • فصل هشتم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): اهداف، قدرت و کنترل؛ • فصل نهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): محیط دوگانه سازمان؛ 	۱۰	۹۸/۹/۶
<ul style="list-style-type: none"> • فصل دهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): سازمان محیط؛ • فصل یازدهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): شبکه‌ها در اطراف سازمان‌ها؛ 	۱۱	۹۸/۹/۱۳
<ul style="list-style-type: none"> • فصل دوازدهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): راهبرد، ساختار و عملکرد: جامعه شناسی راهبرد سازمانی؛ • فصل سیزدهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): خیزش و تحول شکل شرکتی؛ 	۱۲	۹۸/۹/۲۰
<ul style="list-style-type: none"> • فصل چهاردهم کتاب سازماندهی و سازمان‌ها (اسکات و دیویس، ۲۰۰۷): ریخت‌های برجسته سازمان‌ها و نظریه سازمان؛ 	۱۳	۹۸/۹/۲۷
<ul style="list-style-type: none"> • مروری بر استعاره‌های جدید: استعاره ققنوس و استعاره راه؛ 	۱۴	۹۸/۱۰/۴
<ul style="list-style-type: none"> • مروری بر کتاب ساخت اجتماعی واقعیت؛ 	۱۵	۹۸/۱۰/۱۱
<ul style="list-style-type: none"> • جمع‌بندی و ارائه نکات پایانی و نقد کلاس توسط دانشجویان. 	۱۶	۹۸/۱۰/۱۸

شش) منابع درس

مهم‌ترین کتاب‌ها و مقالاتی که در این دوره، مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرند، عبارتند از:

- پورعزت، علی اصغر و غزاله طاهری عطار، ۱۳۹۶. *سازماندهی و طراحی ساختار*، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها
- پورعزت علی اصغر. ۱۳۹۷. *سیستم ارزشیابی عملکرد دوره ای (ساعده)*. : مهربان نشر، مجموعه کتاب‌های مدیریت: باران تدبیر
- پورعزت علی اصغر، حسن هژبرافکن ، مریم دمرچی لو و عاطفه نصیری همراه. ۱۳۹۶. *ارزشیابی پروژه‌های عمرانی دولت*. تهران: مهربان
- پورعزت علی اصغر. ۱۳۹۳. *درآمدی بر روش پژوهش علمی: فراگرد تدوین رساله پژوهشی و دفاع از آن*. تهران: انتشارات میدانچی. (این کتاب، به صورت برخط و رایگان، در شبکه جهانی ainternet در دسترس است).
- پورعزت علی اصغر. ۱۳۹۰. *مبانی مدیریت دولتی*. تهران: انتشارات سمت
- پورعزت، علی اصغر، روزبهانی، خدیجه، طاهری عطار، غزاله، سعیدآبادی، علی اصغر. (۱۳۹۳). *سازمان به مثابه ققنوس: تأملی بر زندگی و مرگ سازمان‌های اجتماعی (مورد مطالعه: جهاد سازندگی)*. مدیریت دولتی، ۶(۳)، ۴۱۹-۴۳۶
- پورعزت، علی اصغر، هاشمیان، سید محمد حسین. (۱۳۹۱). *استعاره راه: معرفت شناسی صدرایی و تبیین هستی شناختی سازمان*. پژوهشنامه فلسفه دین (نامه حکمت)، ۵(۲)، ۱۴۹-۱۴۸
- برگر، پیتر، لوکمان، توماس. *ساخت اجتماعی واقعیت: (رساله‌ای در جامعه شناسی شناخت)*، ترجمه فریبرز مجیدی، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ یکم: ۱۳۷۵، چاپ دوم: ۱۳۸۷، چاپ سوم: ۱۳۹۴

- Scott, Richard and Gerald Davis. 2007. **Organization and Organizing: Rational, Natural and Open Systems Perspectives**. Routledge.
- Hatch, Mary Jo and Ann L. Cunliffe. 2013. **Organization Theory; Modern, Symbolic and Post Modern Perspectives**. Oxford.
- Simon, Herbert A. (1946), **The Proverbs of Administration**, in Jey M. Shafritz & Albert C.
- Frederickson, H. George (2000), **Can Bureaucracy Be Beautiful?**, Public Administration Review, January/February 2000, Vol. 60, No. 1, pp. 47-53.
- Robbins, S.P. (1987). **Organization Theory: Structure, Design, And Applications, 2nd ed.**, Prentice-Hall.
- Morgan, Gareth (2006). **Image of Organization**. Sage.
- Shafritz, Jay M., J. Steven Ott and Yong Suk Jang. 2017. **Classics of Organization Theory**. Seventh edition. Wadsworth.

هفت) تکالیف دانشجویان و زمان بندی ارائه آن‌ها و نحوه نمره دهی

مهم‌ترین تکالیف دانشجویان عبارتند از:

امتیاز	عنوان فعالیت
---	شرکت منظم در کلاس
۲	مشارکت در مباحث کلاس در طول نیمسال
۲	ارائه گزارش‌های درسی در طول نیمسال
۵	مطالعه دست‌کم ۲۱ مقاله علمی معتبر و استخراج ۶۳ جمله از آنها (با توجه به موضوع یا مساله منتخب)
۳	نگارش یک انشاء با استفاده از آنها
۸	آزمون پایانی
۲۰	مجموع

توضیح: مقاله‌ها باید از مجله‌های معتبر انتخاب شوند و به تأیید استاد یا همکار او برسند.

دانشجو می‌تواند ۵ مقاله از این ۲۱ مقاله را از مجله‌های معتبر فارسی یا عربی انتخاب کند؛ ولی با توجه به خاستگاه علم مدیریت در غرب، باید سایر مقاله‌ها از مجله‌های Q1 به زبان انگلیسی یا فرانسه یا آلمانی انتخاب گردند.

هشت) منابع علمی قابل استفاده برای پژوهش و مطالعه بیشتر

نوع منبع	موارد
کتاب‌ها	<p>۱. پورعزت، علی اصغر و فاطمه رحمانی. ۱۳۹۷. <i>بسته خط مشی: از طراحی تا تدوین</i>، کتاب مهربان.</p> <p>۲. پورعزت، علی اصغر و مینا سادات هاشمی کاسوایی. ۱۳۹۶. <i>مساله عمومی: چالش آغازین خط مشی گذاری دولتی</i>. انتشارات دانشگاه تهران.</p> <p>۳. پورعزت، علی اصغر، حسن هژبر افکن، مریم دمرچی لو و عاطفه نصیری همراه. ۱۳۹۷. <i>ارزشیابی پروژه های عمرانی دولت</i>، کتاب مهربان.</p> <p>۴. منوریان، عباس. ۱۳۹۷. <i>اجرا و ارزیابی خط مشی عمومی</i>، مهربان نشر.</p> <p>5. Kraft, Michel E. and Scott R. Furlong. 2013. Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives</p> <p>6. Dye Thomas R2013. Understanding Public Policy</p>
	<p>نرم افزارهای پیشنهادی برای تبیین مسائل سازمانی و ترسیم نمودارهای علی:</p> <p>یک) نرم افزار Xmind</p> <p>دو) نرم افزار Mind Map</p> <p>سه) نرم افزار Visio</p>

نرم افزارهای پیشنهادی برای تصمیم‌گیری درباره مسائل سازمانی و انتخاب بهترین راه حل:

- یک) نرم افزار Expert Choice برای تکنیک AHP؛
- دو) نرم افزار Super Decision برای تکنیک ANP؛
- سه) نرم افزار MCDM Engine برای تکنیک Topsis.

نرم افزارهای پیشنهادی برای طراحی سناریوهای آینده سازمانها:

- الف) نرم افزار Scenario Wizard جهت شناسایی سناریوهای آینده؛
- ب) نرم افزار Mic Mac جهت تحلیل تاثیرات متقابل مسائل.

دانش پژوهان موظفند برای آشنایی کافی با نرم افزارهای فوق، برنامه‌ریزی و تلاش نمایند.

نه) مجله‌ها یا پایگاه‌های اطلاعاتی مطلوب برای جستجوی منابع بیشتر

الف) برخی از مهم‌ترین مجله‌های علمی مرتبط با این رشته علمی :

- Organization Studies
- Organization
- Organization Science
- Public Administration Review
- Academy of Management Journal
- Academy of Management Review
- Administration and Society
- Administrative Management
- Administrative science Quarterly
- Academy of Management Inquiry
- Journal of Management Studies
- Management Science
- Organizational Dynamics
- Management of Technology and Innovation
- Strategy and Management
- Management Information System

ب) برخی از مجله‌های برتر در ISC :

- فصلنامه مدیریت دولتی ایران (دانشکده مدیریت دانشگاه تهران)

- فصلنامه مطالعات مدیریت دولتی ایران (انجمن مدیریت دولتی ایران)
- فصلنامه علوم مدیریت ایران (انجمن علوم مدیریت ایران)
- فصلنامه پژوهش های مدیریت در ایران (دانشگاه تربیت مدرس)
- فصلنامه دولت پژوهی (دانشگاه علامه طباطبایی)
- فصلنامه چشم انداز مدیریت دولتی (دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهیدبهشتی)
- دوفصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی (دانشگاه امام صادق(ع))
- فصلنامه مدیریت سازمان های دولتی (دانشگاه پیام نور)
- فصلنامه پژوهش های مدیریت عمومی (زاهدان)
- فصلنامه فرایند مدیریت توسعه (موسسه عالی آموزش و پرورش مدیریت و برنامه ریزی ریاست جمهوری)
- فصلنامه مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی (دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی)
- فصلنامه مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی (مرکز بررسی های استراتژیک)
- فصلنامه سیاست نامه علم و فناوری (دانشگاه صنعتی شریف)
- فصلنامه سیاست علم و فناوری (مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور)

ج) برخی از مراکز و موسسه های مرتبط

عنوان	نوع
<ul style="list-style-type: none"> • مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی • مرکز همکاری های تحول و پیشرفت • مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری • پژوهشکده تحقیقات راهبردی مجمع تشخیص مصلحت نظام • مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت • اندیشکده صنعت و فناوری (آصف) • شبکه کانون های تفکر ایران (ایتان) • اندیشکده حاکمیت و سیاست گذاری • مرکز آمار ایران • موسسه مطالعات مدیریت دولتی • پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی • مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور • پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی • پژوهشکده مطالعات فناوری 	<p>مراکز و موسسه های داخلی</p>

- Brookings Institution (United States)
- French Institute of International Relations (IFRI) (France)
- Carnegie Endowment for International Peace (United State)
- Bruegel (Belgium)
- Center for Strategic and International Studies (United States)
- Fundação Getulio Vargas (FGV)
- Chatham House (United Kingdom)
- Heritage Foundation (United States)
- RAND Corporation (United States)
- International Institute for Strategic Studies (IISS) (United Kingdom)
- Wilson Center, FKA Woodrow Wilson International Center for Scholars (United States)
- Peterson Institute for International Economics (PIIE) (United States)
- Center for American Progress (CAP) (United States)
- Japan Institute of International Affairs (JIIA) (Japan)
- Cato Institute (United States)
- Konrad Adenauer Foundation (KAS) (Germany)
- Council on Foreign Relations (CFR) (United States)
- Fraser Institute (Canada)
- Friedrich Ebert Foundation (FES) (Germany)
- Korea Development Institute (KDI) (Republic of Korea)
- Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) (Germany)
- Carnegie Endowment for International Peace Middle East Center (Lebanon)
- Centre for European Policy Studies (CEPS) (Belgium)
- ASPA (American Society of Public Administration)

مراکز و موسسه‌های

خارجی

(بر اساس گزارش دانشگاه

پنسیلوانیا در رابطه با

اندیشکده‌های برتر جهان

در سال ۲۰۱۸)

- دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
- دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس
- دانشکده مدیریت دانشگاه علامه طباطبایی
- دانشکده مدیریت دانشگاه شهید بهشتی
- دانشکده مدیریت و معارف اسلامی دانشگاه امام صادق(ع)
- انجمن علمی مدیریت دولتی ایران
- انجمن مدیریت ایران
- انجمن مدیریت فناوری
- انجمن آینده نگاری ایران
- مرکز آموزش مدیریت دولتی

دانشکده‌ها و

انجمن‌های علمی

مرتبط

- انجمن های علوم شناختی
- فرهنگستان های بین المللی

ج) برخی از سایت های مرتبط

- <https://www.fao.org>
- <https://www.cnx.org>
- <https://www.creativelearning.com>
- <http://institutecreativeproblemsolving.org>
- <https://innovationmanagement.se>
- <https://www.thecreativeinstitute.ie>

ده) واژگان و مفاهیم کلیدی

مهم ترین واژگان و دانش واژه های قابل استفاده در این کلاس، عبارتند از :

معادل انگلیسی	واژگان کلیدی
Organization	سازمان
System	سیستم
Corporation	شرکت سهامی
Company	شرکت
Enterprise	بنگاه
Problem Solving	حل مساله
Association / Society	انجمن / مجمع
Creativity	خلاقیت
Agency	واحد نمایندگی
Institution	نهاد / موسسه
Center	کانون / مرکز
Holding	مجموعه شرکت های وابسته
Environment	محیط
Learning	یادگیری
Scenario Building	سناریو پردازی
Prediction	پیش بینی
Forecasting	پیش نگری

Back casting	پس‌نگری
Futures Studies	آینده‌پژوهی
Foresight	آینده‌نگاری
Strategic Management	مدیریت استراتژیک / مدیریت راهبردی
Vision	چشم‌انداز
Mission	رسالت

یازده) پروژه و تمرین‌های کتبی

الف) گزارش پاسخ به پرسش‌های مورد تاکید در کتاب سازماندهی و طراحی ساختار

در این بخش دانشجویان باید تلاش کنند تا با مطالعه درباره نظریه سازمان، با توجه به نکات و ملاحظات مطرح شده در مبانی نظری، به پرسش‌های زیر پاسخ داده و در بازه‌های زمانی تعیین شده گزارش خود را تحویل دهند.

تاریخ	فعالیت‌ها
مجموعه پرسش‌های اول	<p>۱-۱ سازمان چیست؟ با ذکر مثال تعریف کنید.</p> <p>۲-۱ چه تفاوت‌هایی بین سیستم و سازمان وجود دارد؟</p> <p>۳-۱ منظور از ابزارهای سازماندهی و فهم روابط سازمانی چیست؟</p> <p>۴-۱ سیر تحول ابزارهای سازماندهی و فهم روابط سازمانی را تحلیل و تفسیر کنید.</p>
مجموعه پرسش‌های دوم	<p>۱-۱ عوامل محتوایی شکل دهنده‌ی ساختار کدامند؟</p> <p>۲-۱ محیط چگونه بر فراگرد شکل‌دهی ساختار تاثیر می‌گذارد؟ توضیح دهید.</p> <p>۳-۱ فایده‌ی استفاده از استعاره‌ها چیست؟ توضیح دهید.</p> <p>۴-۱ چرا نمی‌توان سیر استعاره‌پردازی درباره سازمان را متوقف کرد؟</p>
مجموعه پرسش‌های سوم	<p>۱-۱ مهم‌ترین وجوه نظریه تصمیم‌گیری سایمون را ذکر کنید.</p> <p>۲-۱ مهم‌ترین نظریه‌های دال بر سازمان به مثابه سیستم طبیعی بسته، کدامند؟</p> <p>۳-۱ منظور از سازمان به مثابه سیستم باز چیست؟ توضیح دهید.</p> <p>۴-۱ عناصر و اجزای اصلی شکل‌دهنده‌ی طرح سازمانی کدامند؟</p>
مجموعه پرسش‌های چهارم	<p>۱-۱ منظور از طرح‌های سازمانی پیچیده و انعطاف‌پذیر چیست؟</p> <p>۲-۱ مهم‌ترین ویژگی‌های سازمان‌های ماموریتی ایدئولوژیک، کدامند؟</p> <p>۳-۱ منظور از سازماندهی خوب، چیست؟ توضیح دهید.</p> <p>۴-۱ مراحل سازماندهی بر مبنای زمان را به صورت گام به گام بیان کنید.</p>
مجموعه پرسش‌های پنجم	<p>۱-۱ الگوهای پیچیده و پویای سازماندهی کدامند؟ چه رابطه‌ای بین این الگوها و نظریه‌ها و طرح‌های سازمانی پیچیده‌تر وجود دارد؟ توضیح دهید.</p> <p>۲-۱ مراحل سازماندهی شبکه‌ای مبتنی بر تیم‌های حرفه‌ای را به صورت گام‌به‌گام توضیح دهید.</p>

۳-۱ چگونه می‌توان بین مفاهیم، نظریه‌ها، طرح‌های سازمانی، و الگوهای سازماندهی، رابطه برقرار کرد؟ با رسم شکل توضیح دهید.	
۴-۱ چرا توجه به تحولات و واقعیت‌های محیطی برای سازماندهی اثربخش اهمیت دارد؟	
۱-۱ پیچیدگی روابط آسیب‌های رفتاری، ساختاری و هویتی سازمان را تحلیل کنید.	مجموعه پرسش‌های ششم
۲-۱ چرا آسیب‌شناسی ویژه و اقتضایی در سازمان ضرورت دارد؟	
۳-۱ مدل‌های تعالی با چه اهدافی توسعه یافته‌اند؟	
۴-۱ معیارهای مدل‌های سه‌گانه تعالی را مقایسه کنید و توضیح دهید که چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی بین آن‌ها وجود دارد؟	
۱-۱ انواع حوزه‌های وظیفه‌ای بخش عمومی را تفکیک کنید.	مجموعه پرسش‌های هفتم
۲-۱ چرا در بخش عمومی انواع شکل‌ها و الگوهای سازمانی مورد نیازند؟	
۳-۱ شرکت‌ها و موسسه‌های بزرگ چند ملیتی چه ویژگی‌هایی دارند و کدام طرح و الگوی سازمانی برای آن‌ها مناسب است؟	
۴-۱ با افزایش سطح تلاطم محیطی، اعمال چه تغییراتی در ساختار سازمانی ضرورت می‌یابد؟	

ب) حل کارگاه‌های کتاب "سازماندهی و طراحی ساختار" به صورت گروهی؛

پرسش‌های هدایت‌گر این کارگاه‌ها، در پایان هر بخش از کتاب "سازماندهی و طراحی ساختار، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها" به طور مشخص، در دسترس هستند.

ج) ساختار پروژه نهایی

بر اساس تکالیف تعیین شده، هر کدام از گروه‌های دانشجویی، باید فعالیت‌های زیر را درباره موضوع منتخب خود انجام دهند:

مرحله	اقدامات ضروری
یک) مطالعه اکتشافی درباره موضوع درس و شبکه مسائل علمی مرتبط با آن	<ul style="list-style-type: none"> ۱-۱ مرور شبکه مشکلات و مسائل عمومی ۲-۱ مصاحبه اکتشافی با صاحب‌نظران و استادان راهنما و مشاور ۳-۱ مطالعه اکتشافی در منابع در دسترس
دو) انتخاب موضوع پژوهش و تایید آن توسط استاد	<ul style="list-style-type: none"> ۲-۱ تفکر و تأمل درباره اهمیت موضوع ۲-۲ انتخاب چند موضوع مناسب بر حسب علائق خود و پیشنهاد آن به استاد ۳-۲ انتخاب موضوع نهایی
سه) جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی و انتخاب دست‌کم ۲۱ مقاله از میان آنها	<ul style="list-style-type: none"> ۳-۱ مصاحبه با استادان برای شناسایی مقالات محوری ۳-۲ جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط ۳-۳ انتخاب مقاله‌های مناسب
چهار) انتخاب ۳ جمله از هر مقاله و ترجمه آن	<ul style="list-style-type: none"> ۴-۱ انتخاب جمله‌های محوری و آموزنده هر مقاله در ارتباط با موضوع ۴-۲ ترجمه جمله‌ها
پنج) نگارش یک انشا با	<ul style="list-style-type: none"> ۵-۱ ترکیب جمله‌های ترجمه شده

استفاده از جمله های منتخب	• ۵-۲ تدوین یک انشای هدفمند
شش) نتیجه گیری و تدوین	• ۶-۱ مقایسه نتایج پژوهش کتابخانه‌ای با دستاوردهای سایر پژوهش‌گران
گزارش	• ۶-۲ نتیجه‌گیری نهایی

دوازده) شیوه منبع‌دهی

✓ شیوه استناد به یک مقاله در یک مجله :

ساختار:

نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار. "نام مقاله داخل گیومه". نام مجله به صورت ایتالیک سیاه. شماره و زمان چاپ. موسسه ناشر. صفحه های مقاله در مجله.

مثال:

پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۰. "مدیریت دولتی و عدالت اجتماعی". *دانش مدیریت - ویژه نامه مدیریت دولتی*. شماره ۵۵. پاییز ۱۳۸۰. دانشکده مدیریت دانشگاه تهران. ۸۳-۱۱۷.

✓ شیوه استناد به یک مقاله در یک کتاب ویراسته شده :

ساختار:

نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار مقاله. "نام مقاله داخل گیومه". نام و نام خانوادگی ویراستار. سال انتشار مجموعه. نام مجموعه ویراسته به صورت ایتالیک سیاه. موسسه ناشر. صفحه های مقاله در مجموعه.

مثال:

پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷. "تبیین الگوی مرادده ای توسعه ادبیات و ملت سازی برای آینده (مطالعه موردی: شاهنامه فردوسی)". بهمن نامور مطلق. ۱۳۸۷. *اسطوره متن هویت ساز*. شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ۱۸۹-۲۰۹.

✓ شیوه استناد به یک کتاب :

ساختار:

نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار. نام کتاب به صورت ایتالیک سیاه. نام ناشر.

مثال:

پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷الف. *مختصات حکومت حق مدار، در پرتو نهج البلاغه امام علی "علیه السلام"*. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷ ب. *مبانی دانش اداره دولت و حکومت*. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.

در مواردی که کتاب، دو نویسنده یا بیشتر داشته باشد، نام نفر دوم به صورت طبیعی، یعنی نام و نام خانوادگی می آید:

مثال:

در مورد ریچارد دبلیو اسکات و جرال د اف. دیویس:

Scott, W. Richard & Gerald F. Davis. 2007. **Organization and organizing; Rational, Natural and Open system Perspectives.**
Pearson Education International.

این ترتیب، کاملاً منطقی است؛ زیرا جابجایی نام و نام خانوادگی نفر اول، فقط به لحاظ سهولت جستجوی الفبایی نام خانوادگی وی در انتهای اثر، انجام می پذیرد؛ با این ملاحظه که در انتهای اثر، منابع و مأخذ به صورت الفبایی، بر حسب نام خانوادگی نفر اول، مرتب می شوند.

در مواردی که به ویراسته های متعدد یک کتاب در سال های گوناگون ارجاع شده باشد، در پایان اثر، همه ویراسته های مورد استناد، به ترتیب سال انتشار ذکر می شوند. البته پس از نام کتاب، معمولاً شماره ویرایش نیز ذکر می گردد:

مثال:

Second edition و Third edition در:

- a) Hughes, Owen E. 1998. *Public management & administration: An Introduction*. Second edition. McMillan Press LTD.
- b) Hughes, Owen E. 2003. *Public management & administration: An Introduction*. Third edition. Palgrave

ویرایش دوم در :

قلی پور، آرین. ۱۳۸۰. *جامعه شناسی سازمان ها - رویکرد جامعه شناسی به سازمان و مدیریت*، ویرایش اول، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.

قلی پور، آرین. ۱۳۸۸. *جامعه شناسی سازمان ها - رویکرد جامعه شناسی به سازمان و مدیریت*، ویرایش دوم با اضافات. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.

✓ شیوه استناد به یک کتاب ترجمه شده یا ترجمه و تالیف :

ساختار:

نام خانوادگی، نام. سال انتشار. *نام کتاب به صورت ایتالیک سیاه*. نام مترجم. نام ناشر.

مثال:

رشر، نیکولاس. ۱۳۸۱. *منطق سینوی به روایت نیکولاس رشر*. ترجمه و تالیف لطف الله نبوی. شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر در خصوص این بخش، می‌توانید به کتاب *درآمدی بر روش پژوهش علمی (فراگرد تدوین رساله پژوهشی و دفاع از آن)* تالیف علی اصغر پورعزت (به صورت برخط) مراجعه کنید.

سیزده) تقدیر و تشکر

در تدوین این طرح درس، از تجارب و آثار استادان و همکاران زیادی استفاده شده است که امکان ذکر نام همه آنها نیست. از آن میان، به ویژه از خانم‌ها و آقایان مرحوم دکتر حسن میرزایی اهرنجانی، دکتر آرین قلی‌پور، دکتر مجتبی امیری، دکتر اسفندیار فرج‌وند، مازیار نیلچی، حیدر نجفی، سیاوش رفیعی، پریا مومن‌زاده، امین جلال‌منش، مریم‌سادات هاشمی‌نسب و مریم رنجبری تشکر می‌شود.

«دانش پژوهان عزیز، این طرح درس را با این انگیزه و امید تدوین کرده‌ام که با توکل بر حضرت حق،

پس از طی این دوره، به تعداد شما، بر سازمان پژوهان زبده کشور افزوده شود.»

علی اصغر پورعزت

پائیز ۱۳۹۸

گروه مدیریت دولتی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران